

4. Topshriq

1. Yaqinda do'stinga zakovatga savol jo'natishni, agar yaxshi savol bo'lsa o'ynalishini va bu orqali pul olishimiz mumkinligini aytgan edim. Keyin u zakovat o'yinlarini kuzatib yurdi. Bir kuni u oldimga to'lqinlanib o'zi tayorlagan savollarini ko'rsatish uchun keldi. Savollar menga unchalik yoqmadi. Men bu savollar o'ynalishiga ishonmas edim. Lekin buni tog'ridan tog'ri aytishni maqul ko'rmadim. Shashtini tushirib qoyishim mumkin edi. Bu esa uning boshqa savol izlashda ishtiyoqini pasaytirib qoyishi mumkinligini aniq bilardim. Men buni uning g'ayratini so'ndirmasdan aytishim kerak deb oylardim. "Sen tayorlagan savollar ajoyib, bunaqa tez savollar tayorlay olasan deb oylamagan edim. Lekin, savol jo'natish shartlariga ko'ra manba ko'rsatilishi kerak. Hozir bunnanda zor savollarni

tayorlaylik. Chunki ham mantiqiy ham qiziqarli va manbasi bilan bo'lsa finallarda o'ynalishi mumkin, oyinning eng yaxshi savoli bo'lishi ham mumkin. Ana shunda bizda ko'proq pul yutush imkoniyati bo'ladi". Shu tariyqa uning shashtini tushurmasdan, ishtiyoqini yanada ko'targandek bo'ldim.

2. Kitobning to'rtinchi qismida shunaqa tamoyil bor: " Buyruq o'rniga savollar bering". Biror bir ishni qilishdan oldin suhbatlarda shu tamoyilni qo'llashga intildim. Yaqinda kvartiramiz tomorqasini yovvoyi o'simliklardan tozalashimiz kerak edi. Buni qilishimiz uchun bollarga buyruq ohangida "Ketdik, tozalab tashlaylik" demasdan, "Uy egasi kelmasidan oldin tozlashimiz yaxshi emasmi? Tomorqaga soya tushib turgan ekan, hozir tozalab tashlasakmikan" deganimda o'zlari jonbozlik ko'rsatib, ishni tugattik. Boshqa biron nima qilish kerak

paytlarda ham buyruq shaklida emas, savol shaklida aytaman. Chunki hech kimga buyruq berishlari, birovning aytganiga yurish yoqmaydi.

3. Men o'zi jiddiy va kam gap odamman. Kamdan kam hollarda kulaman, kamdan kam hollarda odamlarning kayfiyatini ko'taraman. Kitobning ikkinchi qismida tabassum qilish haqida aytilgan. Odamlarga tabumsum qilish kerakligini avvaldan bilardim lekin ohirgi kunlarda buni o'zimda amalga oshirib ko'rdim. Bir qarashda bu oddiy narsa bo'lib ko'rinishi mumkin, lekin amalda yaxshigena effekt berganini ko'rdim. Har joyda va hammaga tabussum bilan qarashga harakat qildim. Albatta buni samimiy bajardim. Odamlar bilan salomlashganda, ko'rishganda, dasturxon atrofida va hamma erda hamiysha tabbasum bilan odamlarga yuzlanishga harakat qildim. Natijada ular ham tabussumlarini

ayashmadi, ular bilan kelisha olish, suhbat qurish juda osonlashdi. O'zimning kayfiyatimga ham juda yaxshi tasir ko'rsatdi. Endi buni ajralmas odatimga aylantirishim kerak.

4. Kitobni o'qib boshlaganimdan ancha o'tib bizning kvartiramizga do'stimning yaqin qarindoshlari kelgan edi. Ular ikki kun qolishadigan bo'lishdi. Ikkinchi kuni kechqurun mehmonlarning biri yog'och ustasi ekanligini bilib qoldim. Men u kishi bilan suhbatlashib otirish maqsadida gap boshladim. Tezda til topishib ketishimga ishonar edim. Sababi kitobda o'rganganimdek u kishini qiziqtiradigan mavzuda gapirardim. Men ozgina ustachilik haqida so'raganimdan so'ng, bir pas otib qolimga telefonini tutqazdi. Telefonda o'zing qilgan ishlarini ko'rsatmoqchi ekan. Men ularni ko'rib samimiy maqtab qoydim. Biz ancha

suhbatlashdik, men o'zimga kerak mebeller haqida so'radim, u esa yordam bera olishini, xohlagan payt murojaat qilishim mumkinligini takidlab qo'ydi.

5. O'zgalarni qay tarzda muvaffaqiyatga undash mumkin?

Ishxonamizda bizdan kichkina bir singlimiz bor. U menga tez orada bomdod namozini oqish niyati borligi aytgandi. U suralarni yodlashda qiynalayotganligi va duolarni ham yodlay olmayotganligi aytib qoldi. Shu erda men ushbu bobni esladim keyin maqtash va ruhlantirishga harakat qildim. Yodlab boshlaganiga qancha vaqt bo'lganligini so'radim va bu vaqt mobaynida zo'r natijaga erishganligini, yodlash qiyin bo'lishiga qaramay u ancha tez yodlaganligi takidladim. Keyingi gal suhbatlashib qolganimizda u osha aytganimdan keyin undan ham ancha tez yodlab olishga harakat qilib yodlaganini aytib

berdi.

6. Men konditer pishiriqlarini tayorlaydigan tsexda ishlayman. Hammaning o'ziga berilgan ishi bor. Men bir hola bilan ikki kishi bo'lib ishlaymiz. Ular ancha yildan berli ishlashadi va koproq tajriybaga ega. Kitobdagi "Chaqiriq tashlang" bobini shu erda qollagim keldi. "Raqobat! Boshqalardan ustunlik qilish istagi! Chaqiriq! Jangga davat! Ishga odamning jangovar ruhini jalb etishning ishonchli usuli.

Men u xolaga undan yaxshiriq va tezroq ishlay olishimni aytdim. Ichimdan esa mendan tezroq ekanligini bilsamda musobaqalashishga chaqirdim. Ancha yildan beri ishlaydigan, har holda ish o'rgatgan ustozim hisoblangan, starshi bo'lib turgan odamga musobaqalasish va unda yutish shart edi. Shu tariyqa kim ko'p karobka

to'ldirishga musobaqani boshladik. Uning qanday tez ishlashini ko'rish zavqli edi, u yutqazmaslik va o'z ustunligimni saqlab qolaman deb harakat qilardi. Oxiri ishimizni uch soat oldin tugattik. U ishlab yutdi, men esa ishlatib yutdim.

7. Kitobning menga manfaatli bo'lgan jihatlarining biri tanqid haqidagi qarashlarim. Oldinlari ayrimlarga menda tanqidiy nazar bo'lardi. Ularni tanqid qilishdan charshamasdim. Endi o'ylab qaragam bari befoyda bo'lgan ekan. Mening qilgan tanqidlarim, haqoratlarim umuman ularga tasir qilmagan. Qancha tanqid qilsam ham ular o'zlarini oqlashar edi. Endi buni aslo qaytalamasam kerak. Sababi bu befoyda va tog'ri usul emas ekan. Tanqid qilishim mumkin bo'lgan va bunga munosib yagona inson - bu o'zim.

8. Kitobning birinchi qismida "Yaxshi suhbatdosh bo'lishning oson usuli" haqidagi bobga ko'ra ish xonadagi birga ishlaydigan xolaga nisbatan bu usulni qo'llash oson bo'ldi. Men u xolani birga ishlaganimiz uchun ancha-muncha bilardim. Ularni tinglash orqali yaxshi suhbatdosh bo'lishga urinib ko'rdim. Ish yuzasidan suhbatimiz bo'linib qolishiga qaramay oylasi, farzantlari, nabiyralari, oldingi ishi va nima hayolimga kelsa sorayverdim. Hammasi haqida aytishadan charchamasdi, bazan kulib, bazan g'amgin hikoya qilardi. Eng qizig'i so'raganimda o'zi haqida shuncha narsani gapirardiyu, ammo men haqimda biror narsaga qiziqib ham so'ragani yoq.

9. Agar haq bo'lmasak, buni boshqalar takrorlamasdan oldin tan olishimiz kerak. O'z shaningizga boshqa odam aytmoqchi bo'lgan barcha haqoratlarni yog'diring. Buni u

shunday imkoniyatga ega bo'lgunicha bajarishimiz kerak.

Bu usulni ishga kech qolganimda va olgan qarzim qaytarish vaqti o'tib ketgan vaziyatlarda qollashga harakat qildim. Aybni o'zimga yukladim, yaqshi ish qilmaganimni tan oldim. Bu orqali ularning quloqqa yoqmaydigan gaplaridan o'zimni qutqara oldim.

10. Qanday qilib tezda odamlarga yoqib qolish mumkin? Shu bobga asosan boshqalarni maqtashga, biror yaxshi taraflarini etirof etishga harakat qildim. Ularga malum darajada qadr-qimmatini ko'rsatishga, biroz bo'lsada baxt hadiya etishga harakat edi bu. Ularga kiyimlari chiroyli ekanliklarini, ovqatni yaxshi pishirishlari, ishini yaxshi bajarishlari, do'konchiga do'konini maqtadim va har hil odamlarga har hil maqtov bilan yaxshi etirof

etishni boshladim. Bu ularga qanday manzur kelishi, yoqishi, quvonganlarini ko'rish ajoyib edi. Agar quvontirolsam bu o'zimga ham etib men ham negadir quvonardim. Shu usul yordamida odamlar bilan munosabatlarni yanada yaxshiroq, ijobiy tomonga o'zgartirishimga ko'zim yetti.

Tayorlagan: Anvar Utepbergenov
+998996827636